

V umeleckom priestore minimalistických textov od W. Erlbrucha a J. Gaardera sa pohybuje literárny hrdina, ktorý sa vyrovnáva s faktom smrti, resp. je sám objektom umierania. Napriek tomu, že v oboch prípadoch ide o rozdielnu autorskú stratégiu umeleckého stvárnenia sledovaných motívov (ktorú budeme v našej štúdiu podrobnejšie analyzovať), obidve útle knižky sú vo svojom výsledku umeleckým obrazom prekonávania nárokov čitateľa, pretože vybočujú zo schémy detského očakávania šťastného konca. Práve táto minimalistická umelecká obraznosť motívov bolesti a smrti môže deťom už v útlom veku naznačiť spôsob, ako smútok zo smrti urobiť znesiteľnejším a ako možno raz preklenúť ťažké obdobie vnútornej bolesti zo straty niekoho blízkeho.

УДК 378.147:33(07)

РЯБЕЦЬ Д.В.,
МОЛНАР Т.І.,
Мукачівський державний університет, Україна

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ДОСЛІДНИЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ» У НАУКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Забезпечення повноцінної підготовки майбутніх учителів початкових класів можливе за умов, якщо в процесі навчання у вищому закладі освіти формуватимуться навички не лише викладацької, але й дослідницької діяльності. Для сучасного педагога актуальними є такі якості, як готовність до постійної самоосвіти, креативність, здатність здійснювати пошукову діяльність, отримувати нові знання, бачити перспективи власної самоосвітньої траєкторії і планувати стратегію її розвитку. Тому одним із важливих завдань підготовки педагогічних кадрів є виховання творчих педагогів, здатних до науково-дослідницької діяльності.

Ознайомлення з відповідними науковими джерелами засвідчує, що поняття «дослідницька компетентність» має не завжди однозначне трактування.

Ряд науковців зміст дослідницької компетентності розглядають з точки зору комплексу відповідних знань і вмінь. Так, Л. Бурчак зазначену якість визначає як володіння методологією наукової творчості, науковим мисленням, уміння спостерігати й аналізувати, висувати гіпотези щодо вирішення спірних питань, виконувати дослідницьку роботу тощо. Водночас дослідниця звертає увагу на наявність у структурі дослідницької компетенції мотиваційного та поведінкового компонентів – внутрішньої потреби особистості у дослідницькій діяльності.

Дослідницька компетентність з позицій процесуально-технологічного підходу (А. Хуторський) розглядається як наявність відповідної дослідницької компетенції, яку слід розуміти як результат пізнавальної діяльності людини у відповідній галузі науки, методи, методики дослідження, якими він має оволодіти, щоб виконувати дослідницьку діяльність, а також мотивацію і дослідницьку позицію, ціннісні орієнтації.

Дещо ширший зміст означеного поняття запропоновано у дослідженнях Р. Вернидуб, яка змістом дослідницької компетентності визначає ефективність відбору та здійснення способів дослідницької діяльності (дослідна робота, узагальнення досвіду, експеримент, моніторинг, маркетинг, атестація, експертиза тощо). Серед компонентів структури дослідницької компетентності науковець виділяє загальнопредметні, ключові компетенції та загальноосвітні компетентності.

Змістовне наповнення цих компонентів залежить від об'єкта і предмета дослідження та визначається існуючою освітньою проблемою [1].

Л. Коржова розглядає дослідницьку компетентність з точки зору особистісної характеристики педагога. На її переконання – це характеристика, що передбачає володіння вміннями та способами дослідницької діяльності на рівні технології з метою пошуку знань для вирішення освітніх проблем, побудови освітнього процесу відповідно до цінностей – цілей сучасної освіти, місії освітнього закладу, бажаного результату [2].

На думку В. Лаптева, дослідницька компетентність має визначатися в якості однієї з ключових характеристик професіоналізму, як невід'ємний компонент загальної і професійної культури майбутнього фахівця, що володіє науковим апаратом теоретичної і практичної професійно-дослідницької діяльності.

Разом з тим ми повністю погоджуємося з позицією Ю. Солянікова, який дослідницьку компетентність представляє через призму ключових, базових і спеціальних компетенцій, які змістовно її наповнюють. Учений акцентує увагу на тому, що в сучасних умовах діяльності ВНЗ ці види компетенцій тісно між собою зв'язані, а їх розмежування може бути лише умовним.

Цікавим є визначення дослідницької компетентності як інтегральної характеристики особистості, що передбачає володіння методологічними знаннями, технологією дослідницької діяльності, визнання їх цінності і готовність щодо їх застосування у професійній діяльності. Дане визначення є продуктивним, адже для студента – майбутнього вчителя початкових класів вкрай важливо не тільки знати і вміти, а й раціонально застосовувати набуті знання і вміння у майбутній професійній діяльності.

У літературі зустрічається визначення дослідницької компетентності, яку слід розглядати як складне педагогічне явище, яке характеризується сукупністю трьох функціональних компонентів (педагогічного моніторингу, педагогічної рефлексії, педагогічної фасилітації), що проявляється у конкретних знаннях, уміннях, заснованих на позитивній мотивації до дослідницької діяльності [3].

Із зазначеного вище випливає, що дослідницька компетентність – це цілісна інтегрована якість особистості, що поєднує в собі знання, уміння, навички, досвід діяльності, ціннісні ставлення та особистісні якості і виявляється в готовності і здатності здійснювати дослідницьку діяльність з метою отримання нових знань шляхом застосування методів наукового пізнання, творчого підходу в цілепокладанні, плануванні, прийнятті рішень, аналізі та оцінці результатів дослідницької діяльності. Дослідницька компетентність хоч і є продуктом навчання, але не прямо впливає з нього, є наслідком саморозвитку студента, його особистісного зростання, цілісної самоорганізації і синтезу пізнавального, діяльнісного і особистісного його досвіду.

Список використаних джерел

1. Вернидуб Р. Формування дослідницької компетентності студентів-бакалаврів педагогічних університетів / Р. Вернидуб // Рідна школа. – 2012. – № 6. – С. 58-62.

2. Коржова Л. С. Формування готовності майбутніх учителів початкових класів до проведення педагогічних досліджень: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Людмила Сергіївна Коржова. – Кривий Ріг, 2002. – 193 с.
3. Овчарук О. Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти / Оксана Овчарук // Стратегія реформування освіти в Україні. – К.І.С., 2003. – С. 13-41.

УДК 378.147.88: 687.016

РЯБЧИКОВА К.М.
Українська інженерно – педагогічна академія, Харків, Україна

ІНТЕРКУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ ЗА КОРДОНОМ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФЕШН ДИЗАЙНЕРІВ

Загальним підходом до формування змісту освіти в сучасних умовах є процес формування професійних компетентностей. Такі професійні компетенції з точки зору Дублінських дескрипторів розуміються як сукупність знань, навичок, комунікацій, автономії та відповідальності конкурента освіти.

Враховуючи глобальні цивілізаційні зміни, реальність студентської та професійної мобільності, орієнтацію молоді на професійну діяльність в інших країнах або культурах, дуже важливо, щоб випускник мав окрему компетенцію, яка в багатьох джерелах трактується як міжкультурна [1, 2] .

Моделі теоретичного навчання про основи міжкультурних зв'язків, як правило, включають ряд послідовно створених компетенцій [3].

У той же час, на нашу думку, основними умовами формування компетенції є практичне навчання. В статті [5] зазначено, що проходження міжнародних стажувань підвищує міжкультурну чутливість, професійний рівень, рівень інформації про вплив культури на професійну діяльність. Робота [6] стверджує, що переваги міжкультурного та особистісного розвитку, отримані під час навчання за кордоном, мають значний опосередкований вплив на студентське підприємництво. Автори роботи [7] розглянули питання розробки короткотермінової навчальної програми за кордоном та дійшли висновку, що такі практики повинні формувати не тільки міжкультурну компетентність, а й професійні навички та переконання. В статті [8] запропонований підхід у формі творчих практик, які заплановані як інтегративні форми навчання для посилення міжкультурної компетенції.

З метою формування практичних навичок формування міжкультурної компетенції майбутніх педагогів професійного навчання в Українській інженерно-педагогічній академії (УІПА) передбачається проводити багаторівневі практики під час навчання, які включають: короткострокові зарубіжні практики в університетах та підприємствах, етнокультурні освітні практики в різних європейських країнах, науково-педагогічні комунікативні практики за кордоном, які, наприклад, були проведені на основі угод з Спеціальною школою економіки та підприємництва в Прешові (Словацька Республіка). Найвищою формою практичної підготовки вчителів практичного навчання може бути довгострокове професійне стажування. Такі стажування, зокрема, можуть проводитися на базі світової молодіжної організації AIESEC. Такі практики формують здатність виконувати реальні проекти або завдання в полікультурному середовищі.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>